

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *spravništvo* ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V ednosti je moč“.

Učiteljstvo na Goriškem, pozor!

Prejeli smo in objavljamo:

Kolo časa se neprestano vrti; na svetu se razmere vedno spreminjajo; tudi na Goriškem vrši se obrat za preobratom. Zadnji dogodki kažejo, da preobrat, vršivši se leta 1889 tudi s pomočjo učiteljstva, ni ustanovil stalnih razmer. — Katera stranka zmaga? S katero stranko naj učiteljstvo deluje? To sti vprašanja, ki se nam usiljujejo.

Do sedaj smo opravljali službo zamorca in sicer nekateri tukaj, drugi tam, ne da bi imeli svoj skupni program. — Ali naj tudi nadalje tako ostane? Ne, tako ne sme ostati! Štajersko učiteljstvo nam kaže pot, po kateri nam je hoditi. Brzjavka v 10. številki „Popotnika“ se glasi: „Zborovanje štaj. učiteljev in učiteljic je sijajno. Vdeležencev okoli 1200. Resolucije soglasno vsprejete“. Združimo se tudi mi! Organizujemo se! Bodimo složni med seboj v skupnih stanovskih zadevah! Stopajmo združeno po poti stanovskega napredka! Stopimo tudi mi v boj, pa kot ljudje, ki vedó, za kaj se bojujejo. Preobrat naj se ne izvrši brez našega sodelovanja, kakor se ni izvršil oni leta 1889, — a nasledki morajo biti nam ugodnejši. — Pri preobratu l. 1889 je učiteljstvo igralo važno vlogo, le žal, da zastoj, ker ni že pred bojem stavilo svojih pogojev.

Skušnja izmodri človeka, — tudi učiteljstvo menda. Zdaj se nam zopet ponuja redka prilika, da si pridobimo na Goriškem primerno existenco, katere sedaj nimamo. — Naša dežela je učiteljstvu vse prej nego deveta dežela, kjer bi nam od vseh strani ponujali, kar nam po pravici tiče, česar pa brez združenega truda in združenega dela ne dosežemo. — Ne opravljajmo nadalje nikomur več robote; tudi ne bodimo nobeni stranki statisti, še manj tovarniki; postavimo se rajše na lastne noge, a ne posamezno, ampak skupno. Ne bodimo več hlapci, ampak zavezniki one stranke, ki nam zagotovi tako existenco, ki nam postavno in po vsej pravici tiče.

Sedaj smo na razpotju. Treba je dobro in dalekogledno premisliti, kam naj se krene, ali na

desno ali na levo. Učiteljstvo je menda že vsaj toliko doraslo, da ne bode vedno le orodje v rokah drugih, od katerih ni doslej še ničesa dobilo. Na noge, na lastne noge! Ako stori učiteljstvo svojo dolžnost tudi proti samemu sebi potem ko je delalo doslej samo za druge, pokaže le, da je faktor, s katerim je treba računati. Faktor pa, s katerim ni treba računati, se jednostavno zbrise, kakor so se doslej brisale naše zahteve.

Katera stranka bi hotela učiteljstvu pripomoči do tega, kar mu gre po božjih in državnih postavah? — Oglasi naj se, pokaže naj se, in ž njo naj bi šlo učiteljstvo v boj. Ne vezimo se pa z nobenim, ne pomagajmo nobenemu, če se drugače še tako ž njim vjemamo, ako ne vemo, za kaj. Držimo se navodila: „dam ti, če daš ti meni“. Če še nadalje postopamo kakor do sedaj, ostanejo naše mreže prazne, ko se bodo drugim, ki z našo pomočjo lovijo, trgale od teže rib.

Učiteljstvo na Goriškem naj ne bo podobno petim svetopisemskim devicam, katerim je olja zmanjkalo ravno takrat, ko se je najbolj rabile. V nas je velika moč, ki je pa dosedaj le drugim koristila. Porabimo za svoje stanovske koristi vsako priliko! Postavimo si vsi deželni učitelji skupen program in delajmo po njem! Združimo se v deželno učiteljsko društvo ali v zavezo okrajnih učiteljskih društev, ki bode delovalo v korist deželnega učiteljstva! Na delo! Sreča je le delavnim in pogumnim mila. Delajmo pa združeno, ker delo posameznih v sedanjih dneh malo izdaja; „a delo in trud naj nebo blagoslovi“.

Na Goriškem, meseca maja 1896.

Več učiteljev.

„Mi si ne moremo kaj, da ne bi pridodali par pripomb k temu pozivu. V prvo je stvar važna sama na sebi, v drugo pa je v tem pozivu napisanih par mislij, s kojimi se ne moremo strinjati kraj vsega svojega uverjenja, da se učiteljstvu na Goriškem res godi velika krivica.“

Dandanes, ko so se vsled spremenjenih gospodarskih razmer vsakemu posamičniku — in to celó tam gori v skrajnih gorskih kotih, oddaljenih

„Vidiš, in jaz sem bil danes v cerkvi in tu sem poslušal petje in molil za stariše in še za nekoga, katerega se ti ne upam povedati.“

„I, za koga vendar?“ vprašala je živahnje Jerica. — „Povem ti torej: ta človek si bila ti!“ To izgovorivši jo je prijel za roko in nadaljeval:

„Jerica! Že dolgo sem skrival svojo ljubezen, a sedaj je ne morem več. Glej, ljubim sem te, Jerica, in srčno te ljubim tudi zdaj!“ Objeti jo je hotel, toda ona se mu je strgala in zbežala po stezi, po kateri je prišla, nazaj. Ostrel se je oziral Dolin za njo in žalostno dejal:

„Pokončane so vse moje nade!“ In ves obupan nadaljeval je svojo pot.

Jerica pa je bežala jokaje se po stezi nazaj in skoraj ničesar ni razločevala radi solz. V tem jo je nekdo prijel in ljubeznivo vprašal: Kaj pa ti je, Jerica?“ Jerica je pogledala in videla — Krivca.

„Nič mi ni, nič“, rekla je, toda Krivec je ni spustil.

„Kaj misliš, da nimam očij; jokala si se, da veš, — in gotovo te je kdo razžalil. Povej mi onega, da te maščujem, kajti vedi, da te — ljubim“. Tesno jo je objel in jo poljubljajal na rožnati ustni. Jerica se ga pa ni branila.

od velike ceste novodobnega modernega in kati turnega življenja — jako pomnožile osebne potrebe, dandanes naj bi učitelj, izobraževatelj in vzgojevatelj naroda, dostojno preživljal sebe in svojo družino z dobrim — gold. na dan. Učitelj z 400 glđ. letne plače po 20letnem službovanju — to je — milejega izraza ni možno rabiti — pravi škandal. Gori smo govorili o poštemem preživljenju — kje pa so one duševne potrebe, kojim se ne more izogniti učitelj, ako hoče res biti to, kar mora biti: vzgojevatelj naroda v šoli in izven šole. Kakor povsodi, tako velja tudi za učitelja: vsako mirovanje v naobraževanju samega sebe znači nazadovanje. Učitelj, ki hoče vestno vršiti svoj lepi in vzvišeni poklic, mora ostati vse svoje življenje tudi — učenec, tudi on mora neprestano popolnjevat svoje znanje. A dolžnosti učiteljeve segajo še dalje: on mora biti ljudstvu jasen vzgled tudi v socialnem življenju — po svoji vnanosti, po načinu svojega življenja, po svojem vedenju in po modrem posezanju v vsa vprašanja, ki so v zvezi z materijalno in duševno blaginjo naroda. Ne da bi direktno posezal v politiške in narodne boje, in ne da bi se utikal v povsodi neizogibne malenkostne lokalne prepire, mora učitelj vendar-le prednjačiti narodu na potu izobraževanja, bodisi v razumevanju gospodarskih vprašanj, ali pa splošnih duševnih koristi. Mi vsaj si ne moremo misliti drugače — pravega učitelja! Vse to pa stane primerno veliko denarja; v to treba izdatkov, kojim se ni možno izogniti niti najvarčnejšemu učitelju. In poleg tolikih dolžnosti in potreb, kraj pripoznane velikanske važnosti učiteljskega poklica za razvoj naroda, kraj jasnega imperativa, da učitelj ne bódi učitelj le malim bosopetnikom v šoli, ampak vsemu narodu sploh, kraj vsega tega plačujejo se učitelji po Goriškem s 400 glđ. — tu pa tam po 20letnem službovanju, ko je torej dotičnik posvečal svoje sile narodu blizo polovico povprečne dobe človeškega življenja! — z 400 glđ. na leto, dobrim goldinarjem na dan. Ne, to je škandal! In potem tožijo ljudje tu pa tam, da so učitelji taki in taki! Ne pomislijo pa, da takim nečuvenim postopanjem sami zapirajo učiteljstvu pot do pravega nadaljnega izobraževanja,

Veselo sta stopala dalje, in medpotoma mu je povedala ona, da ji je nekdo ljubezen razodel in jo hotel siloma poljubiti, na kar mu je ona utekla. Vendar mu pa imena noče povedati, ker se boji, da bi mu Krivec kaj žalega storil.

Pri vasi sta se ločila in šla vsak sebi.

Popoldne obiskal je Krivec Dolina. A kako se je začudil, ko je videl prijatelja tako žalostnega in pobitega. Ko ga je vprašal, kaj mu je, mu je povedal oni svoj dogodjaj z Jerico in kako je spoznal, da ga Jerica ne ljubi. Krivca je polila rudečica, ko je to slišal, in čez nekaj časa povedal mu je tudi on svojo ljubezen do Jerice.

Ko je Dolin to čul, slonel je nekaj časa ob mizo kakor nem in videti je bilo, da bojuje velik dušni boj; slednjič pa je podal Krivcu roko, rekoč: „Ker vidim, da zame Jerica ne mara, moram tudi jaz opustiti misel na njo. — Ker ne morem biti jaz srečen, bodi vsaj ti!“ Čez nekaj časa se je že zopet navidezno umiril in se hladnokrvno pogovarjal s Krivcem. —

* * * (Pride še).

PODLISTEK.

Máričina snubača.

Povest. — Spisal O. K. Srčán.

(Dalu).

VI.

Sedanjima malo da ne starcema, Dolinu in Krivcu, je bilo takrat 25 let. Oba sta bila krepka, čvrsta in lepa mladeniča. Že v detinski dobi sta bila zmiraj skupaj, in tudi odraščenima njima se ni raztrgala prijateljska vez. Ničesar nista prikriivala drug drugemu. A prigodilo se je vendar, da je zamolčal Dolin svojemu prijatelju veliko, dà, za njiju obeh življenje osodepolno reč. Dolin je namreč ljubil županovo Jerico. — Razodel jej tega ni in tudi še nikdar ni govoril ž njo.

Nekdaj je šel Dolin iz cerkve po gozdu domov. Ko se je ozrl po naključbi, videl je Jerico. Počakal jo je, in ko je prišla k njemu, jo pozdravil ter stopal molčé z njo naprej. Deklici se je videlo, da ne mara njegove družbe. Kar naravnost se ga pa vendar ni upala odpoditi.

„Nó, Jerica, ali ti je ugajalo danes petje v cerkvi?“ začel je Dolin, da bi sploh kaj govoril.

„Da“, odgovorila je ona kratko.

do možnosti pravega in vsestranskega vršenja velikega poklica učiteljskega. Tudi s psihološkega stališča si tolmačimo lahko, zakaj mnogokojega učitelja vedenje ni po tem, da bi se priljubil ljudstvu. Ako se kdo zaveda važnosti naloge, ki mu jo je vršiti v človeški družbi, a mu zajedno pravita telo in — duša, da je zanemarjen: mar se je čuditi potem, da mu je ogorčeno vse bistvo?! Menimo, da ne. Vse to naj pomislijo narod in njega prvaki! Skrbe naj, da potihnejo jedenkrat opravičene pritožbe v provspreh ljudskega šolstva in v provspreh splošne obražbe naroda.

Po vsem tem, kar smo izjavili že mnogokrat in kar smo povedali tudi tu gori, jasno mora biti vsakomur naše stališče gledé na učiteljsko vprašanje. To ali ono nam morda lahko očitajo gg. učitelji, ali tega nam ne morejo očitati, da bi ne pripoznavali velike važnosti njih poklica. O animoznosti seveda ne more biti niti govora.

To smo morali povdariti, predno spregovorimo le par besedic o gori priobčenem pozivu, s katerim se strinjamo in se ne strinjamo.

Strinjamo se, da dotičniki pozivljajo svoje stanovske tovariše na krepko organizacijo v obrambo vkupnih stanovskih koristij; da pozivljajo na združenje po poti stanovskega napredka. Jako umestna je apostrofa, da tudi učitelji morajo pokazati, da vedo, kar hočejo. Saj dandanes dela tako slednji siromašni delavec, pa ne bi smel tako delati učitelj, vzgojevalec naroda! Obsojamo pa najodločneje — ne moremo drugače — tendencijo, ki se vleče kakor rudeča nit po vsem pozivu: klicanje na upor proti sedanjemu vodstvu goriških Slovencev! Morda je res, — nam niso znane podrobnosti — da je nekoliko krivde tudi na sedanjem vodstvu, da še ni povoljno rešeno učiteljsko vprašanje na Goriškem, toda dotičniki, ki so izdali ta poziv, naj bi pomislili hladnokrvno, ali bi bil moralni ugled in materijalno stanje učiteljskva res na boljsem, ako bi bila usoda dežele Goriške v rokah onih ljudi, kojim jedinim na dobiček je ta potajna agitacija nekaterih učiteljev?! Velika večina učiteljev so [razsodni možje, nadejamo se torej, da nas razumejo.

Odkrito bodi povedano, da nas je zabelelo v srce ko smo prečitali odstavek:

„Katera stranka bi hotela učiteljstvu pripomoči oglasi naj se, in žnjo naj bi šlo učiteljstvo v boj. Ne vežimo se pa z nobenim, ne pomagajmo nobenemu če se drugače še tako ujemo z njim, ako ne vemo, za kaj“!!!

Vprašati moramo dotičnike, ki so spisali ta poziv, ali se ne sramujejo kramarskega stališča, izraženega v teh besedah. Se stranko torej, ki bi hotela hipno priskočiti v pomoč učiteljem, naj bi šlo to učiteljstvo v boj, ne brigaje se za svoje lastne, stare tradicije, in ne zmené se za to, da je ves program dotične stranke v dijamentralnem nasprotstvu s tem, česar si želé učitelji gledé svojega razmerja v socijalnem življenju. V poplačilo torej za to, da mu prihiti hipno na pomoč ta ali oni, naj bi učiteljstvo vrglo od sebe svoje uverjenje, svoje nazore; in naj bi ne pomagalo komu drugemu tudi tedaj, ko se „še tako ujema z njim“! Gospóda, to se pravi po naše: delati proti svojemu prepričanju!! Ali se goriško učiteljstvo res postavi na tako nizko stališče? Ali hoče res tako — kako bi rekli?! — izključno „učiteljsko“ politiko izjaviti slovesno, da se ne čuti členom naroda, ampak posebno, le zase skrbečo kasto?!

Dajte — nikdo vam ne sme zameriti tega in z naše strani vam je zagotovljena vsa podpora — organizujte se, vzemite sami svojo stvar v roke, grajajte, ako menite, da je ta ali oni kje zanemaril vaše koristi, ali ne kličite na upor proti stranki, koje voditelji imajo poleg morebitnih hib neuttajljivo tudi velikih zaslug za narod na Goriškem? Ali hočete konstruirati nasprotstvo med splošnimi koristmi naroda in svojimi stanovskimi koristmi! Ali hočete postaviti ograjo med seboj in duhovsko in posvetno inteligencijo, pripadajočo po ogromni večini oni in isti stranki?! Ali hočete grajati tudi dobro, samo zato, ker je došlo od dotične stranke?! Tako stališče bi bilo nizko in krivično ter — nedostojno značajnosti in inteligencije slovenskega učiteljstva.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 22. junija 1896.

K položaju. Minole sobote so delegacije dovršile svoj posel v popolno zadovoljnost gospodov ministrov. Vse je šlo tako gladko kakor namazano in večina delegatov jim je kar na krožniku silila svoje zaupanje in svojo pohvalo. Celó slavni profesor slavistike Jagić je skočil v krog slavilcev in je v okvir obče zadovoljnosti potisnil tudi svoj slavospev genijalni iznajdbi Kallayevi — bosanskemu jeziku! Ako se Bosna in Hercegovina priklopita Avstriji, potem bode treba seveda tudi drugod ustvariti analogijo in dobimo lepo vrsto novih jezikov: dalmatinski, istrski, tržaški, goriški, kranjski, štajerski, koroški itd. itd. — No gospodine profesore, to pot si niste povekšali svoje učenjaške slave! V nadomestilo vam je seveda zagotovljena — hvaležnost ministra Kallaya. Ob takih dispozicijah so bili vsi opozicijski zaleti čeških delegatov brez praktične vrednosti za ta hip. S tem pa ni rečeno, da ne bi bilo potrebno, da kdo odkrito govori tudi v delegacijah. Nasproti takim večinam se seveda zgublja opozicijski glas in tudi ministri niso občutni, ako vedo, da imajo večino na svoji strani, ali nekdo drugi je tu, ki čita te govore in tega „drugega“ treba priučiti, da bode uvažal opravičene kritike v delegacijah in da pove potem svoje menenje — na raznih voliščih. Ta drugi je široka javnost. Drugačnim volitvam bodo sledile tudi drugačne — delegacije. Zato imajo tudi taki boji „brez upa zmage“ vendar svojo vrednost, in sicer so velikega pomena za politiško vzgojo javnosti.

Z zaključkom delegacij pa še vedno ni zaključeno delovanje našega parlamentarnega stroja. Te dni se snide še gosposka zbornica, da dovrši svoje delo. Ker pa postarni gospodje v tej čestiti zbornici ne dvigajo radi svojih koristij v opozicijske skoke in dolge polemike, nadejati se je, da oni čim preje store svojo dolžnost tudi v zadovoljnost gospodov ministrov. In ko se to zgodi, sledilo bo še le formalno zaključenje državnega zbora. V kolikor je možno soditi po dosedanjih informacijah, dalo bi se trditi — in kdo bi se čudil temu —, da grof Badeni niti ne misli na to, da bi pred časom razpustil sedanjo zbornico poslancev. Saj ni neumen, tako mehke zbornice je ne dobi zlepa več!

Čudno je le, da jeden del levičarjev sili na razpuščenje, ko se jim je vendar bati, da izidejo decimirani iz bodočih volitev. Čudno je to in zopet ni čudno. Levičarji se boje pogajanja z Oggersko. Ako pride do pogajanj, glasovati in potezovati bi se morali za pogodbo kolikor le možno ugodno za — Madjare, ker se le-tem ne upajo zameriti. A kaj bi rekli k temu njih volilci, med kojimi se vedno širi zavest, da so bili do sedaj naši žepi vse preveč odprti za Madjarske koristi? In zamera pri volilcih je na vse zadnje tudi neprijetna stvar za vsakega poslanca. Tako moramo razumeti željo levičarjev po razpuščenju zbornice: ako se razpusti ista, ne bi trebalo sedaj truditi se in glasovati za Madjarom in na shodih volilcev bi se lahko celo malo — ropotalo za koristi te polovice države. Potem pa, ko bi imeli zopet mandate v svojih žepih za lepo dobo šestih let, no, potem se lahko mirnejem srcem stopi zopet v pogajanja in popuščanja na korist Oggerski, kajti potem se že sme pozabiti nekoliko na svoje volilce ter misliti — na židomadjarske interese! Ker pa ima grof Badeni tudi tisto slabost, ki je last vseh ministerskih predsednikov, da so mu namreč najmehkejša zbornice tudi najljubše, da bode torej skušal izhajati se sedanjo zbornico dokler jej ne upihne življenja luči zvršetek nje zakonite dóbe, je pač malo nade, da bi ugodil želji levičarjev in da bi to propalo stranko hotel rešiti iz označene zadrege. Iz tega spoznanja izvirajo oni strupeni napadi v listu „Neue Freue Presse“ [na vse one levičarske prvake, ki se še vedno radi potikajo okolo ministerskih stolov.

Državni zbor se snide baje zopet v drugi polovici septembra. Grofu Badeniju se baje jako mudi s proračunom za bodoče leto, saj ve, da mu sedanja zbornica istega spravi najlepše pod streho. Med tem ko bode proračunski odsek preučeval predloženi proračun, se bode zbornica posvetovala o borznem davku, o zakonih, ki so v zvezi s preosnovo civilne pravde itd. itd.

Baldissera odlikovan. Glasom dne 21. t. m. iz Rima došle vesti je italijanski kralj iz lastnega nagiba imenoval generala Baldissero vitezom vojaškega reda „Savoia“. Baldissera je res storil veliko zaslugu Italiji: pripoznal je odkritosrčno, da tam doli se ne dá ničesar doseči za „čast Italije“. Več ni storil — pa je že to veliko vredno za razvnete živce domišljavih Italijanov.

Različne vesti.

Vmeščenje župnika rojanskega. Bog je naša priča, da nasje stalo veliko moralnega napora in samozatajevanja, ko smo zastavili pero, da kolikor le možno mirno napišemo te-le vrstice o dogodkih minole sobote in nedelje v Rojanu. In tudi v očigled vsemu grdemu „Piccolovemu“ zlorabljanju o pripravi za to cerkveno slovesnost tirali smo svojo miroljubivost do skrajne meje, ne hoteči, da bi nam mogel kdo, če tudi le navidezno opravičenostjo, očitati, da hujskamo. Dá, naša obzirnost je segala tako daleč, da smo popolnoma molčali zadnje dni, dasi smo imeli na razpolago celo vrsto zanimivih in deloma tudi pikantnih črtic, ki bi se bile dale izbornu izkoristiti v prilog naši stvari in v označenje tržaških razmer. Prsti so nas srbeli, ali molčali smo v poznani slovenski pohlevnosti in obzirnosti.

Tudi danes hočemo biti kolikor le možno kratki in povdarjeno bodi, da nočemo ziniti ni žal-besede proti velečastitemu in sedaj vmeščenemu župniku rojanskemu, pač pa moramo odkrito izraziti svojo indignacijo proti onim — in naj bode kdor hoče med temi onimi —, ki so toli pomembno cerkveno slavnost pretvorili v demonstracijo, kakor si je odurneje ne moremo misliti. Taka uprizarjanja nikakor ne povišujejo, ampak le kratijo svetost cerkvenih slavnostih.

Sedaj pa napišimo, kar smo namenili povedati o tej — demonstraciji.

Popoludne že videli smo — oprti ob okno našega uredništva — kako so nosili in vozili iz mesta na Greto nebroj zastav in priprav za razsvetljava. Seveda, ko so Židje pri „Piccolu“ svojim bobnanjem zagotovili ogromno udeležbo iz — mesta, morali so poskrbeti tudi za zabavo.

Popoludne se je peljal v Rojan novi gosp. župnik. Vštric južnega kolodvora pričakovala ga je godba. Potem je po miramarski cesti na čelu korakala civilna godba, spremljana po tistem poznanem mestnem občinstvu, ki je vsled preobilice svobodnega časa neizogiben gost vsakemu obhodu vsake glasbe, in za godbo se je polagoma peljal — veleč. g. župnik Jurizza. Ob rojanskem mostu je izstopil iz kočije. Tu ga je pozdravil neki Greta r v italijanskem jeziku in neko dekletce je deklamovalo v istem jeziku, podarivši veleč. g. župniku lep šopek. Potem so korakali dalje; godba in že prej označeno občinstvo, neki Greta r, ki je nosil šopke, za Greta rjem veleč. g. župnik in nekaj družih vkupe kakih 1000 oseb, večinoma otrok in ženskih. Rojanskega moža ni bilo nijednega blizu. Godba je svirala veselo do župnišča.

Na večer je bila zares krasna razsvetljava, glavna točka vse demonstracije. Ko se je jelo mrčiti, jelo je mestno občinstvo — največ pa ženske iz nižjih slojev — kar v trumah vrveti v Rojan. Po ulicah v Rojanu je kar hkratu nastala takagnječa, da se niti nisi mogel ganiti. Nebroj jako mičnih epizod, o katerih so nam poročali včeraj od vseh stranij, hočemo zamolčati, ker, kakor rečeno, uočemo žaliti nikogar. To je bil „Piccolov“ Trst v Rojanu; več ne treba praviti onemu, ki pozna tržaške razmere. Da, dobro je opravil svoj posel vrlji „Piccolo“; in pripoznati mu moramo, da je njega občinstvo izbornu disciplinovano. Tako točno je zasel vse bojišče, da z najboljo voljo nisi v tem vrvenju zapazil niti jednega Rojanca, vzlic vsej krasni svetlobi. Povdariti pa moramo, da so svoja okna razsvetlilili tudi večina naših poštenjakov. Pokazati pa so hoteli s tem le svojo udanost do cerkve in zadovoljnost svojo, da jim župnija ni več osiročena. Bodočnost pouči g. župnika, da se je jako motil, ako si je mislil, da so kaj družega namerovali naši domačini. Žalostjo v srcu ostavili smo v Rojanu mrgoleče predstavitelje tržaških odnošajev.

V nedeljo je vihralo vse polno zastav na Greti. V Rojanu le tu pa tam koja. Kakor glasen memento „Piccolovemu“ občinstvu vihrale so narodne zastave na konsumnem društvu, na otroškem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda, pred župniščem in na nekajih zasebnih hišah okolu cerkve. Tikom pred velikimi vratmi cerkve je bil prirejen velik slavolok, na kojem so se vile draperije v samih narodnih barvah. Na obeh koncih pa so vihrale velike trobojnice. Na slavoloku so bili ti-le trije napisi:

„Trdni vedno kakor skala,
Vse za narod, dom in cara!“

„Bog nas blagoslovio!“

„Priporočamo Tebi Gospodu,
Da čuvaš naš, Tvoj mili rod!“

„Piccolo“ je dobro opravil svoj agitacijski posel; prihrumelo je toliko njegovega občinstva v Rojan k veliki sveti maši, da je večina domačinov morala ostati — pred cerkvijo. Britko so tožili priprosti domačini, videči, da jim redarji ne pustijo v cerkev, v kljub temu, ko je bilo še prostora v cerkvi za kakih 150 oseb, ker, no: . . . ker je trebalo mnogo prostora za — „Piccolovo“ občinstvo. Celo jeden odbornikov društva „Edinost“ in najuglednejih okoličanov, je mogel stopiti v cerkev še-le po ostri kontroverzi z organi javne varnosti. Sploh je bil med priprosto oblečenimi le redki oni, ki je bil toli srečen, da je mogel v cerkev. Torej, ob vmeščanju rojanskega župnika so se morali rojanski farani umakniti „Piccolovemu“ mestnemu občinstvu! To dejstvo . . . ne, ne, molčimo! Kdo bi pa zameril onim Rojančanom, ki so vsklikali pred cerkvijo: „Zdaj pa hočemo videti, ali bodo le-ti tudi v prihodnje zahajali v našo cerkev. Potem seveda — ostanemo mi doma!“

Propovedi ni bilo nikake, ni slovenske ni laške — zakaj tako, tega ne treba praviti. Popoldne pa se je vršil sveti blagoslov — v prvič v Rojanu — po latinski, a pred litanijami, v onem najsvetejšem momentu, ko izpostavljajo Najsvetejšo in ko se je vsikdar do sedaj pela pesem „Častimo te!“ in v katerem trenutku verno ljudstvo vse svoje činstvo posveča Bogu — molčali so pevci in donele so samo orglje. A pripomniti treba, da popoldne ni pelo velezaslužno društvo „Zarja“.

Vmeščanje brez prepovedi! To daje misliti! Kam nas je dovela grda agitacija.

Ob 1. uri popoldne je bil banket v župnišču. V označenje zbrane družbe navedeno bodi, da se je vršil govor za govorom v italijanskem jeziku. Le jeden domačinov je slovensko besedo opomnil laško družbo, da so na slovenskih tleh. A ko je jeden govornikov v laškem jeziku opominjal družbo, da je večina župljanov vendar-le slovenske narodnosti, zadoneli so mu nasproti krepki: Non è vero!

Slavje je doseglo svoj vrhunec, ko je nekdo hotel v župnišču na slovenskih tleh nabirati za — „Lego Nazionale“, a so menda potem — ne vemo pa, kdo je vplival na to — isti nabrani denar naklonili ubogim — Tržačanom!

To je bila kulminacija demonstracije.

Komornika nadvojvode Otona. Kakor smo omenili že zadnjič, prevzame nadvojvoda Oton, drugi sin pok. nadvojvode Karla Ludovika, deloma tudi one reprezentacije, ki jih je bil vršil pok. prestolonaslednik nadvojvoda Rudolf v imenu cesarjevem. Predvčerajšnjem bila sta imenovana nova vojaška komornika nadvojvodi Otonu. Ista sta: Adolf grof Ledebur, nadporočnik v 1. polku ulancev in Viktor grof Szecheny, nadporočnik v eskadronu konjnikov telesne straže Njegovega Veličanstva.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani so darovale: gospica Lavoslava Pahor iz Mirna 2 kroni, sledeče pa v Sežani: gospa Katarina Kosovel 2 kroni, narodna Goričanka 60 stot. in pri g. Guliču nabralo 40 stot., rodoljubkinja 20 stot. V Dolenčevi pušici 6 kron in v Štolfovi 29 stot. Iskrena jim hvala!

Razprava proti uredniku lista „Il Pensiero Slavo“. Kakor smo že sporočili, vršila se bode danes pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava proti lastniku in uredniku „Il Pensiero Slavo“, gosp. Jakiću. Obtoženca zagovarja vrli branitelj

dr. Forlani iz Dalmacije, ki je med najboljšimi zagovorniki v Avstriji. — Toliko o včerajšnji, kolikor o današnji porotni razpravi sporočimo v prihodnjih izdankih.

Odbor „Tržaškega Sokola“ se je v svoji zadnji seji konstituiral nastopno: podstarosta Makso Cotič, tajnik Josip Bubnič, blagajnik Radomir Pretner, nadzorovatelj telovadnice dr. Otokar Rybač. Zajedno je sklenil odbor, da se v letošnjem poletnem času prirede: dne 12. julija izlet po morju v Devin; v drugi polovici istega meseca izlet v Senožče - Razdrto: dne 2. avgusta veselico v vrtu Mondo nuovo in v drugi polovici avgusta še jeden tretji velevažni izlet.

Prvemu izletu bodeta reditelja brata Sosič in Pretner, drugemu brata Bubnič in Krivošič; veselici brata dr. Rybač, Cotič; zadnjemu izletu pa bratje: Štoka, Krajnc in Sosič. Podrobnosti o teh izletih oziroma o veselici objavijo se seveda pozneje.

Slednjič bodi povedano tu — v dodatek k poročilu o občnem zboru —, da je imelo društvo „Tržaški Sokol“ v letu 1896 2654 gl. 33 nvč, dohodkov in 2611 gl. 13 nvč izdatkov, saldo v gotovini je znašal torej 43 gl. 20 nvč. Nekoliko posnetkov iz poročila tajnikovega prinesemo čim prej.

Občni zbor narodne čitalnice v Dekani bode 28. t. m. ob 4. uri popoldne v čitalničnih prostorih. Dnevni red: 1. Vpisovanje novih udov, 2. Pregledovanje letnih računov, 3. Volitev novega odbora, in 4. Razni nasveti. Na obilno udeležitev starih in novih udov uljudno vabi Odbor.

Ljubljana-Gorica. „Soča“ piše: Zadnja zapri-sega novega ljubljanskega župana je dala povod tržaški sestri „Edinosti“, da je primerjala Ljubljano s Trstom. Že za zadnjo številko smo imeli mi enak namen, katerega pa nismo izvršili radi preobilnosti gradiva, namreč, da bi primerjali Ljubljano z Gorico, kajti ta primera je še značilnejša za vladni sistem tržaški v pokneženi naši grofovini.

Vojvodina Kranjska je imela ob zadnjem ljudskem štetju 466.269 Slovencev in le 28.033 Nemcev; zadnjih je bilo v Ljubljani le 5127 poleg 24.199 Slovencev.

Na Goriškem pa je dve tretjini Slovencev in le ena tretjina Lahov; v Gorici sami so našeli celó magistratni komisarji nad 3500 Slovencev, v resnici jih je pa vsaj dvakrat več.

Zdaj pa pogledjmo, kakó se obnašati deželni vladi na Kranjskem in na Goriškem.

V ljubljanskem mestnem zastopu ni Nemcev; ukljub temu je govoril vladin zastopnik pri priseganju župana tudi nemški; takisto je govoril nemški tudi novi župan, gotovo vsled sporazumljenja gledé na formalnosti. Peščica Nemcev v Ljubljani uživa vse pravice v mestnih uradih; vsi javni razglasi se izdajajo v obeh jezikih. Nikdar se nemške vloge ne rešujejo drugače nego v nemškem jeziku. — Kakó pa v Gorici?

Pri priseganju župana prezirajo slovensko manjšino vsi od kraja: vladni zastopnik in župan; zadnji bombastično naglašá italijanstvo Gorice, ki je sicer gorostasna neresnica — ali vlada molči. Molči tudi, ko naš magistrat uraduje izključno v laškem jeziku — celó v izročnem področju. Vsaj tu bi moral biti pravičen, kajti magistrat je Gorici politična prva instanca. Tudi v vojaških rečeh se uraduje izključno v laškem jeziku.

Komu je to podobno? Kje je tu domača vlada, ki ima nadzorovati goriški magistrat? Zakaj ne ukrene ničesa, da bi se pravično uradovalo, kakor pazi kranjska vlada na Ljubljano? Gospod vitez Rinaldini — tu pokažite svojo ljubezen ne do Slovencev, marveč do pravice, ki je „regnum fundamentum“.

Početek poletja. Minolo soboto ob 11. uri 33 minut zvečer pričela je po koledarju poletna doba. Letošnja spomlad bila je, kar se dostaje vremena, zeló neugodna. Ves mesec majnik bil je nestanovit, kakor da je prevzel ulogo muhastega aprila. Nič boljši niso bili dnevi naslednika mu, junija. Sleherni božji dan dež, tu pa tam poštna ploha, na vso srečo pa doslej vsaj v naši pokrajini ni bilo toče. Čuvaj nas milostivi Bog hude ure! In kakor je bilo vreme vso spomlad nelepo, baš takó nelepo se je prijavila poletna doba. V nedeljo, prvi dan poletja, pihal je močan veter, kakor da bi se nastopivše poletje razjezilo na tem,

ker je videlo nekje v tržaški okolici razsvetljavo, zastave, preproge viseče raz oken, in zelenjem nakitane hiše, ker se je tam vršila neka slavnost, koja večini prebivalstva dotičnega sela ni bila kar nič po volji. No, ta veter porodišvega se poletja pa je bil vendar toliko obziren, da ni odpihal ne zastav, niti ni odnesel slaviteljev v — druge kraje. Torej treba zabeležiti: nastopilo je poletje, ne da bi se bila dogodila v tržaški mestni pokrajini koja nesreča.

Zopet dva poskušena samomora. Toplota poslednjih dnij nam je prinesla v Trst običajno vsakoletno epidemijo: poskušene samomora. Toda čudno je, da večina teh ljudij, ki v razburjenosti jednega trenutka skušajo znebiti se za vekomaj najdražega zaklada, ki ga imajo: življenja, ne ohladé svojih razgretih živcev v kolikor toliko hladnem morju. Ti kandidatje za smrt mislijo morda, da je bolje, ako se zavdajo strupom in da jih zvija nekoliko po drobu, predno pridejo do spoznanja, kakó „grenka je smrt“. Drugi zopet poskušajo moč vrvi, koje so si zategnili okolo vratu, tretjič so pa tudi taki, koji si narežejo grlo ali žile, brčkone ker so osvedočeni, da imajo preveč krvi. Predvčerajšnjem poskusili sti dve osebi posloviti se od tega sveta, toda ni se jima posrežilo. Šivilja Rozina Kühnel, stanujoča v ulici del Bosco št. 46, 22letna deva, zavdala si je na stanovanju svoje tete, ulica Pondares št. 11. Zdravnik iz zdravniške postaje jej je izpral želodec in s tem odklonil vso nevarnost. Vzrok temu poskušnemu samomoru so baje prepripi v svoji rodbini. — 26letni dninar Jakob Geat, stanujoči v zagati Sotteranei, narezal si je z britvijo žile. Zdravnik z zdravniške postaje mu je povezal rani in ga odpravil v bolnišnico, v oni oddelek, kjer opazujejo take ljudi, kojim se meša — v glavi.

Madjaronsko pačenje hrvaščine. Žalibog imeli smo že večkrat priliko zabeležiti, kakó tu in tam — celó v službenih razglasih — pačijo mili naš jezik. Bogu bodi potoženo, našim pobratimom Hrvatom ne godi se v tem pogledu niti za las bolje, nego nam Slovincem. Osvedočeni, da sleherni zavedni Slovenec pozna kolikor toliko hrvaščino, priobčimo tu gorostasno madjaronsko pačenje tega krasnega jezika, posnemši dotično vest iz sobotne številke Zagrebskega lista „Hrvatsko pravo“ Prosimo, čujte in — pomilujte dotičnega madjarona, ki je sestavil to reklamo, namenjeno za zavod na Reki, ki je ustanovljen tam za lečenje z mrzlo vodo. Ravnateljstvo tega zavoda izdalo je to reklamo v štirih jezikih, na prvem mestu seveda — madjarski. Hrvatski oglas je natiskan od pičice do pičice tako-le:

„Zavod za Hydroterapicka liecenje i morskem i vodom, prvi je zavod gáje se i u zimni morskem vodom lieci. Osim lega melazisc jedno veliko parno kupalište nizzla i toplo morska kupaliste kao sto i sladkom vodom u kamenitih i mramornih kaddh. Ovo kupaliste preas taolje a jedno ed najznamenilijih zavoda na Rieci. (Čudo, da je dotičnik pogodil vsaj ime „Reke“ pravilno! Stavec.) Poblize ubavj esti aoje. Raonateljstov“.

Ne verujemo, da ta spačeni madjarski oklic privabi kojega zavednega Hrvata, da obiše ta „Zavod za Hydroterapicka liecenje“. — „Tuš“ dotičnemu madjaronu!

Sleparski trgovec iz Praga, katerega — niso prijeli v Pešti. Te dni došlo je iz Budimpešte brzovjavno poročilo, koje smo priobčili tudi v svojem listu, da so tam prijeli rokovičarja Josipa Meisla, ki je poneveril v Pragi raznim strankam 100.000 glđ. in pobegnil. To vest pa je morala slavna policija ogerske prestolnice preklicati, kajti nje vrli organi prijeli so res nekega tujca v gledališču, ki pa ni bil slepar Meisl, ampak v svojo nezgodo le — podoben Meislu. Slepar pa je med tem dospel srečno v — Ameriko, v Novi York. Od tam je došla v petek njegovi ženi namenjena brzovjavka: „Olga Meisel, Praga. Srečno dospel. Izroči denarje in perilo očetu. Drugače vzamejo vse. Pozdravi Neumana Josip“. To brzovjavko so vsled službenega naloga zaplenili in jo izročili preiskovalnemu sodniku. —

Kobila — ubijalka. Šestletni Ciril Kralj, o katerem smo sporočili zadnjič, da ga je brenila kobila in mu strla nos, umrl je minolo soboto v tukajšnji bolnišnici. Silni udarec je otroku pretresel možgane.

Telefon in brzovav v Abesiniji. Kralj Menelik poveril je bruseljskemu elektro-tehniku Mourlonu, naj po brzovavu in telefonu spoji vsa glavna mesta Abesinije. Menelikov dvor dobi telefon in bode spojen z vsemi glavnimi mesti v deželi. Mourlon že vrši svojo nalogo; na 1100 kilometrov daljave so že postavljeni koli. Ker pa bode zveza vodila po velikih pustinjah in bi bilo lahko mogoče, da bi se poškodevale brzovavne žice, dal je Menelik proglasiti po svečenikih, da sta telefon in brzovav sveti stvari in da bode smrtjo kaznovan oni, ki ju poškodeje.

Koledar. Danes (23.): Eberhard, škof; Cenon, škof. — Jutri (24.): Janez Krstnik. — Prvi kratec. — Solnce izide ob 4. uri 17 min., zatonil ob 7. uri 46. min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 25 stop., ob 2. pop., 27,5 stop. C.

Loterijske številke, izrebane dne 20. t. m.:

Trst	3, 49, 22, 11, 46.
Linc	2, 11, 41, 48, 18.

Je-li vse „prastarina“?

(Zvršetek.)

Mi smo veja velikanskega slavjanskega drevesa. No Nemci so to vejo ablaktirali na svoje drevo; veja ima svoje tipično listje, svoje veje, svoj habitus; no zrasla se je uže z nemškim drevesom in od njega dobiva življenja sok. No naj se preseka zveza, takrat bode vidno, da prava žiznena sila je šla iz rodnega, iz slavjanskega drevesa; ona zasahne bez te zveze in kjer je rasla ona, tam se razprostre nemški dob, a o nas, o Slovencih, ostane „odno pečalnoje vospominanje“ v historiji narodov. Takrat porekò: fuerunt!

Kdor ljubi zares svoj narod, komur je za njega obstanek, njega razvitje, tega sveta dolžnost je, ne zanemarjati ničesar, ne prezirati nijedne malenkosti, ki more služiti v prospah narodu.

In tako je, po mojem mnenju, dolžnost nas vseh, ki umemo držati pero v roci, pisati v slavjanskej smisli, v slavjanskem duhu in bližati se tako vedno bolj drugim svojim bratom. Zato pa je najprej naša sveta dolžnost, izbaciti iz knjige naše vse, kar ni našega, vse, kar nam je po našej volji ali proti nje navezanega, ko bi prav uže priraslo našemu telesu.

In jedna taka reč je — „bomkanje“. Doprvi sedanjik je — bodočnik, to je občeslavjanska posebnost, to je posebnost tudi večine slovenskega naroda, ne pa, kakor o. Stanislao govori, „surrogat“. Ako je dovršni glagol ohranil svoja kačestva na Primorskem in Dolenjskem bolj, nego drugod, to dokazuje to le, da je bilo tam nemškovanja manj; no on živi v svojej pravici tudi v drugih krajih, daleč od Gorice in Trsta, kakor to ne trdim le jaz, nego i Miklošič in drugi, in kakor je to trdil pred par leti tudi ovi g. Viktor Bežek, ki zdaj zaščitnike svojega onkratnega učenja prišteva s mešnim ljudem. (Kako žalostna metamorfoza učenega filologa!)

No nadejamo se, da zmore tudi tu ono, kar je pravilno, kar je slavjansko, kar je slovensko. Ako pa ne, ako nam je sojeno potonuti v tujih valovih — da budet, Gospodi, Tvoja svjataja volja!

V Moskvi 3. junija 1896.

M. M. Hostnik.

***) Primitba korektorjeva.** — „Gosp. Lamurskij ni nobena avtoriteta“. Tako se je izrazil, deset mesecev bo temu nazaj, slavne „Slovenske matice“ književni pomočnik, zagovornik prislovnega deležja na „č“. — Res je, da ni g. Lamurskij ne v jezikovnih, ne v drugih stvarih nobena avtoriteta, saj si take časti tudi še nikdar prisivajal ni, a veseljem vendarle lahko povdarja, da sta se po njegovih razpravah izlasti „Slovenski Narod“ in „Slovenec“ opametila in dokaj poboljšala vsaj kolikor se dostaje neslovenskega „bomkanja“. Temu nasproti kvarita nam dan denes divni naš jezik v tem oziru dva druga časnika, — in glejte čudo! izhajajoča celó na Goriškem, kder sploh „bomkanja“ ni, namreč „Rimski katolik“ (menda katoličan, saj znači „katolik“ le najvišega Armencev in Nestorjan-cev duhovnega načelnika) in „Primorski list“. Oba se hranita, žali Bog! ponajveč golim prepiranjem, ki ga je kaj hudo obsodil dičen naš pisatelj v pismu, poslanem g. M. A. Lamurskemu napisavi mu: „Predital sem pazno Vaše razprave, ki mi jako ugajajo. Duh slavjanstva pa, ki tako lepo veje iz Vaših spisov, me pa še posebno veseli. Škoda samo, da tega je le premalo med nami; Slovenci na vse drugo gledajo in rajše se med seboj vojskujejo in razkosavajo, nego da se sklakajo v celoto in bližajo ostalim Slavjanom“. — Zlate besede našega domorodca na tožnem Beneškem! Vsi smo se naveličali uže do sita neznosnih domačih preprirov, le sovragom našim v korist služočih, in ob to nedejamo se, da se jih naveličata tudi „Rimski katolik“ in „Primorski list“ in da začneta služiti cerkvi in damovini tako, kakor se njima služiti ima. V to ime Bože pomozil!

Najnovejše vesti.

Trst 22. V današnji porotni razpravi je bila obsojena 24letna dekla Ivana Valčič na 3 mesece zapora, ker je odložila svojega otroka. Porotniki so namreč zanikali vprašanje gledè detomorstva s 7 glasovi proti 5, drugo, dodatno vprašanje gledè odloženja novorojenega otroka pa so potrdili soglasno. Nekoliko поблиže o tej razpravi sporočimo v današnjem večernem izdanju.

Budimpešta 21. Nj. Vel. cesar se je odpeljal nocoj z vsem spremstvom na Dunaj. Popoludne bil je pri cesarju obed za delegate.

Dunaj 22. Nj. Vel. cesar se je danes vrnil v Budimpešto.

Budimpešta 21. Razni ruski in drugi inozemski časnikarji, ki so prisostvovali slavnostim kronanja ruskega carja, dospeli so semkaj.

Bratje kolesarji!

Naprošeni ste, da se udeležite glavnega pogovora za občni zbor kluba biciklistov „Tržaškega Sokola“. Pogovor se bode vršil v sredo dne 24.6 zvečer ob 9. uri v telovadnici „Sokola“. Zajedno se naznanja bratom kolesarjem, da bode dne 29. t. m. občni zbor zveze kolesarjev v Ljubljani. In ker smo oficijelno povabljeni, naprošeni ste, da se za isti množestvilno prijavite, in sicer do srede zvečer. — Zdravo! **Grebenc m. p., predsednik.**

Trgovinske brzovavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.55—6.56 Pšenica za juni 1896 6.40 do 6.42 — „ Oves za jesen 5.40—5.42 Rž za jesen 5.45—5.46 Koruza za juli-avgust 3.96—3.98 — juni 1896 3.96—3.97 nova f. 3.95—4.10. Pšenica nova od 78 kil. f. 6.70—6.85 od 79 kil. f. 6.90—6.90, od 80 kil. f. 6.85—6.95 od 81 kil. f. 6.90—7.—, od 82 kil. for. 6.85—6.95 Jedmon — „ — prosa 6.10—6.40.

Pšenica: Trg sploh silno mlačno. Pšenica 5 cm. cenije brez kupcev. Koruza 4 nč., rž 7 nč. cenije. Vreme: lepo.

Praga. Neratimirani sladkor for. 13.30, oktober-december 13.20. Silno mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljne v Trst s carino vred odpošiljatev precej f. 35.— — Concaasé 37.50—38. Četvorni 37.75—38. V glavah (sodih) 39.49—50 Havre. Kava Santos good average za juni 71.25 za oktober 69.50 Malo bolje.

Hamburg. Santos good average za juli 58.50 za september 57.25 za december 55.25. Mlačno.

TRST. Kava. Trg je povsem nespremenjen in, po pravici rečeno, so brazilske vrste predrage. Novo blago, ki nam dospé od tam po prilici v jednom mesecu, bode mnogo cenije in valed tega morajo cene pasti, čim nam dospé nove pošiljatev. To znajo jako dobro tudi konsumetje in zatorej je povpraševanje omejeno. Srednjim vrstim, kakor n. pr.: Guatemali, Nikaragyi, St. Salvadorju, Lapuayi pa po našem mnenju ne padejo cene, ampak se utegnejo celó še podražiti, kajti uvažanje bode sedaj le nezumno. — V tržaških skladiščih je v zalogi okolo 90.000 met. st. raznih vrst.

Sladko r. Trgovci so poslednje dni štitali velikim zanimanjem razne govore, ki so bili v dvizavnem zboru o kartelih. Že pred par meseci izrazili smo svoje mnenje o kartelih in dejstva so pokazala, da se nismo zmotili v svojem domnevanju. Nadejamo se, da se vendar enkrat že nekaj ukrene proti tej nesrečni trgovinski politiki.

Promet bil je povsem neznanen, ker imajo vsi trgovci več ali manj obilno zalogo. Cene so: Centrifugal G Z Z f. 35.— Pla F. — for. 35.50. — Concaasé R Z R for. 37.—, Z K Z f. 37.50. — četvorni f. 38.— 38.50

Riž. Italijanski je jako stalen, a povpraševanja je jako malo. — Japonski, fini, je tudi stalen, navadni pa zanemarjen. — Angleškimi vrstami rastejo cene.

Olje. Italijansko zeló stalno; bombažno moremo z ozirom na sedanje cene priporočati za špekulativni nakup. Tako nizkih cen ni še bilo!

Petroleji. Producentom se je slednjič vendar posrečilo skovati kartel tudi za petroleje. Nasledke své bodo občutili konsumetje.

Mast. Ameriške je le malo v zalogi, zatorej se je nekoliko podražila. Peštanski padajo cene, ker si zeló zopet pridobiti izgubljeni delokrog.

Sianina je za 1 gl. cenjeja. Trg mlačno.

Fižol, ječmen, grah in proso brez prometa. Otrobi zanemarjeni. Economo prodaja svoj izdelek po f. 4.20, drobne po f. 3.70—3.90.

Moka nespremenjena.

Dunajska borza 22. junija 1896.		
	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.35	101.35
„ „ v srebru	101.45	101.40
Avstrijska renta v zlatu	123.85	122.90
„ „ v krouah	101.20	101.20
Kreditno skoiže	349.75	349.—
London 10 Lst.	119.90	119.95
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2
20 mark	11.75	11.75
100 italj. lir	44.50	44.45

Tržne cene		
(Cene se razumejo na debele in s carino vred.)		
Domači pridelki.		
	Cena	od for. do for.
Fižol: Koks	100 K.	9.50 9.75
Mandoloni	—	—
svetlorudeči	—	9.— 9.25
temnorudeči	—	—
kanarček	—	—
bohinski	—	9.25 9.50
beli veliki	—	9.75 10.—
„ mali	—	9.25 9.50
zeleni, dolgi	—	8.75 9.—
„ okrogli	—	—
mešani hrvatski	—	7.50 7.75
„ štajerski	—	7.75 8.—
Maslo fino štajersko	—	70.— 75.—
Ječmen št. 10	—	8.75 9.—
„ 9	—	9.75 12.—
„ 8	—	11.50 11.75

Zelje kranjsko	100 K.	—	—
Ropa	—	—	—
Krompir, štajerski	—	—	—
Proso kranjsko	—	9.25	9.50
Leda, kranjska	—	—	—
Špeh ogorski	—	55.—	56.—
Mast	—	52.—	54.—
Kava Moca	—	165.—	166.—
Ceylon Plant. fina	—	172.—	173.—
„ Perl	—	182.—	184.—
Java Malang	—	146.—	148.—
Portorico	—	163.—	164.—
Guatemala	—	144.—	145.—
San Domingo	—	156.—	157.—
Malabar Plant	—	—	—
„ native	—	—	—
Laguayra Plant	—	—	—
„ native	—	—	—
Santos najfiniji	—	140.—	142.—
„ srednji fini	—	136.—	137.—
„ srednji	—	124.—	125.—
„ ordinar	—	118.—	120.—
Rio oprani	—	—	—
„ najfiniji	—	143.—	144.—
„ srednji	—	136.—	137.—
Sladkor Centrifugal I. vrsto	—	35.25	35.50
Concaasé	—	36.75	37.25
v glavah	—	38.25	38.50
razkosani	—	38.50	38.75
Biš italijanski fini	—	19.75	20.—
„ srednji	—	18.75	19.—
Japan fini AAA	—	16.25	—
„ srednji	—	15.25	—
Rangoon extra	—	11.50	—
I.	—	10.50	—
II.	—	—	—
Petroleji ruski v sodih	—	17.75	—
v zabojih od 29 kil.	—	6.—	—
Olje italijansko najfinije	—	58.—	60.—
„ srednje	—	54.—	58.—
bombažno, amerik.	—	28.—	29.—
dalmatinsko	—	31.—	31.50
Limon Mesinski	—	3.50	4.50
Pomaranče	—	6.—	7.—
Mandeljni Dalmatinski (sabo)	100 K.	—	—
„ Bari	—	59.—	61.—
„ najlj	—	87.—	89.—
Kešiči Dalmatinski	—	—	—
„ Pulješki	—	10.—	10.50
Smokve Pulješke	—	—	—
„ Grške v venci	—	12.50	12.75
Sultanine nove	—	37.—	41.—
Vamperli	—	24.—	25.—
Oljabe	—	29.—	31.—
Pelenovke srednje velikosti	—	40.—	42.—
„ velike	—	—	—
„ male	—	41.—	42.—
Slaniki v velikih sodih	—	—	—
„ v 1/2	—	—	—
Žveplo	—	4.80	4.90

Pekarija in sladčičarna

ulica Stadion, 20.

Trikrat na dan svež (frišen kruh. — Prevzema domači kruh v peko. Raznaša se kruh po stanovih, krčmah in gostilnah, oddajalci dobe odbitek. Moke navadne in fine na debelo in na drobno. Raznovrstne sladčice ukusne in po ceni, biskote

Goriška ljudska posojilnica,

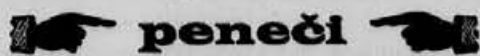
vpisana zadruga z omejeno zavezo razpisuje službo knjigovodje. Zahteva se popolno znanje dvostavnega knjigovodstva in po možnosti zemljiške knjige. Plača in varščina po pogodbi. — Prošnje do 1. julija na ravnateljstvo.

V Gorici, 8. junija 1896.

Ravnateljstvo.

Najboljšo in najcenejo osvežujočo pijačo

nudijo svetovnoznan

LIMONOVİ BONBONI

s to-le varstveno znamko in firmo.

s to-le varstveno znamko in firmo.

Izdelovanje orijentaliskih cukrovin

A. Maršner - v Pragi,

Kral. Vinohrady „Plzenka.“

— Varovati se je ponarejevanj! —

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisoberna cvet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če poče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljenje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.